

AKTUÁLNÍ TRENDY V MUZEJNÍ PREZENTACI A EDUKACI

4.–5. 5. 2017

Slezské zemské muzeum
Historická výstavní budova
Komenského 10, Opava
www.szm.cz

Mgr. Olga Búciová, Moravská galerie v Brně

Nové programy v Moravské galerii aneb kulturní impakt skrze zážitek

Od roku 2013 prochází Moravská galerie v Brně systematickou proměnou týkající se způsobu prezentace sbírek i budování návštěvnického zázemí. Po bezplatném zpřístupnění stálých expozic byl zrealizován výstavní projekt ART IS HERE, který spojil rekonstrukci budovy Pražákova paláce s vytvořením další stálé expozice umění po roce 1945. V letošním roce byl zahájen projekt transformace budovy Uměleckoprůmyslového muzea na všestranně aktualizované „muzeum designu“. Příspěvek představí stávající i připravované doprovodné programy koncipované zdejším lektorským oddělením v návaznosti na aktuální renovace.

Mgr. Olga Búciová je absolventkou semináře dějin umění na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Od roku 2009 pracuje v Moravské galerii v Brně jako lektor a programový pracovník při Oddělení pro práci s veřejností. Kromě spolupráce na dramaturgii doprovodných programů zajišťuje odborné přednášky, workshopy a výtvarné dílny pro různé cílové skupiny. Podílela se na tvorbě doprovodných informačních materiálů k restaurovanému objektu Jurkovičovy vily (pracovní listy, manuál rekonstrukce, hry), kde také zajišťuje programy pro školy. V současnosti je studentkou doktorského programu Specializace v pedagogice, obor Teorie výtvarné a galerijní pedagogiky. Mezi její hlavní zájmové okruhy patří téma zprostředkování architektury v muzejní edukaci, problematika celoživotního vzdělávání a konceptualizace tělesnosti v současné vizuální kultuře.

Mgr. Silvie Čermáková, Muzeum Vysočiny Jihlava

Zážitková hra, ve které vyhrává každý

Příspěvek obsahuje stručný přehled vybraných aktivit, které překračují běžné hranice muzejní edukace tak, jak se dařilo v posledních letech vytvořit v Muzeu Vysočiny v Jihlavě. V různorodé nabídce se odráží ambice nejen oslovovat dětského (školního) návštěvníka, ale nabízet aktivity rodinného typu, vstupovat přímo do veřejného prostoru a uplatňovat při tom co nejvíce participativní přístup. V příspěvku budou představeny tyto specifické a inovativní formy edukace jako jednorázové i cyklické projekty, které mají především nabízet spoluúčast, a při tom se pohybují v průsečíku několika rovin: aktualizují a tematizují instituci muzea, zprostředkovávají kontextuálně historii i současnost a poskytují vzdělání a zábavu. Jedná se například o urban game Kulturní oběh v srdci Jihlavy, příměstský tábor, projekt Muzeum na dlažbě, cyklus besed Na vlastní kůži či muzejní happeningy. Nakonec bude představeno inspirativní propojení a spolupráce edukačních pracovníků kraje Vysočina.

Mgr. Silvie Čermáková je absolventkou FF MU, kde při Ústavu hudební vědy absolvovala uměnovědná studia a studium učitelství estetické výchovy pro střední školy. V Muzeu Vysočiny Jihlava je zaměstnaná od roku 1997 nejprve jako průvodce, později dokumentátorka, správce depozitáře, vedoucí pobočky MVJ v Třešti a muzejní pedagog (od r. 2011 do současnosti). Je autorkou projektů Muzeum na dlažbě, volného cyklu besed Dějiny na vlastní kůži a kurátorkou řady výstav. Je členkou Komise pro práci s veřejností a muzejní pedagogiku při Asociaci muzeí a galerií ČR (tři roky členka výboru). Uplatňuje též zkušenosti s prací se znevýhodněnými skupinami, nabyté ze spolupráce s Oblastní charitou Jihlava (nízkoprahovým klubem a sociálně integračními rodinnými projekty).

Mgr. Pavel Holman, Technické muzeum v Brně

Aktuální trendy v muzejní prezentaci v evropských muzeích a jejich odraz v Národní soutěži muzeí Gloria musaealis

Národní soutěž muzeí Gloria musaealis si za dobu své existence získala mezi muzejníky velkou prestiž. Dosud proběhlo čtrnáct ročníků soutěže a zanedlouho budou vyhlášeny výsledky ročníku patnáctého. Za dobu existence byly přihlášeny desítky výstav, expozic, prezentačních a edukačních projektů, tuzemských i s mezinárodní účastí. Některé z nich již zapadly, jiné dodnes zůstávají v paměti organizátorů i návštěvníků a jsou také vysoce hodnoceny. Jak ale tyto projekty vypadají ve srovnání s podobnými projekty v evropských muzeích? Zachytilo české, moravské a slezské muzejnictví aktuální trendy v evropském muzejnictví, resp. v muzejní prezentaci, nebo zaostává, či jde vlastní nezávislou cestou? Příspěvek se pokusí vyhodnotit trendy v oblasti muzejní prezentace v ČR, vytyčené soutěží Gloria musaealis, dále nastíní trendy v evropském muzejnictví a obě se pokusí porovnat a vyhodnotit.

Mgr. Pavel Holman vystudoval obor dějepis – pedagogika na Pedagogické fakultě v Hradci Králové a muzeologii na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. V letech 1989–1991 pracoval jako historik v Muzeu dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech a v letech 1991–1993 jako vedoucí Městského muzea v Radnicích. Od roku 1993 pracoval jako odborný asistent na oddělení muzeologie Ústavu archeologie a muzeologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Od roku 2017 pracuje v Technickém muzeu v Brně jako kurátor.

Ing. Petr Horák, AFORTI IT, s.r.o., a PhDr. Marie Gronychová, Vlastivědné muzeum v Šumperku Možnosti využití digitálních 3D technologií v oblasti muzejní prezentace a edukace

Rozvoj 3D technologií otevírá prostor pro zcela nové způsoby propagace muzejnictví veřejnosti, ale má i významný vliv na expertní práci v oboru. Jednou z možností využití 3D modelů je prezentace bez interaktivity s uživatelem (např. rotující modely na monitorech, holografická projekce apod.) nebo využití digitálních 3D modelů mimo prostory muzea – na webových stránkách, při virtuálních prohlídkách, samostatných internetových nebo mobilních aplikacích. Další skupinu tvoří interaktivní technologie, které svým způsobem stírají rozdíl mezi přímou a nepřímou facilitací učení v muzeu. Může se jednat např. o známé interaktivní panely, ale nově také o popisné mobilní aplikace, rozšířenou realitu, virtuální realitu, specializované digitální edukační aplikace a hry provázané s pobytem v muzeu apod. Samostatnou kapitolou jsou pak digitální modely využitelné pro výrobu kopií a fyzických modelů exponátů na 3D tiskárně, které rozšiřují možnosti fyzické interakce – ať už se jedná o haptické modely pro nevidomé, muzejní „hračky“ pro děti i dospělé nebo upomínkové předměty pro turisty.

PhDr. Marie Gronychová vystudovala obor archeologie na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně (dříve UJEP Brno), kde také získala titul PhDr. Od roku 2004 je ve funkci ředitelky Vlastivědného muzea v Šumperku a již třetí volební období vykonává funkci předsedkyně krajské sekce Asociace muzeí a galerií ČR, z. s. Aktivně se věnuje zejména výstavní činnosti, podílela se na více než 15 muzejních výstavách. Od února roku 2016 je hlavním garantem projektu Muzejíčko v Muzeu Šumperk, které je určeno výlučně výstavám a muzejním programům pro děti a rodiny s dětmi.

Ing. Petr Horák vystudoval obor lesní inženýr na Lesnické fakultě Mendelovy univerzity v Brně (dříve VŠZ Brno). Od roku 1994 se věnuje podnikání v oblasti IT – byl zakladatelem a členem managementu společnosti Help forest, s.r.o., HF Biz, s.r.o., Taxonia, a. s., v letech 2014–2015 působil jako programátor a produktový manažer v Seznam, a. s. Je zakladatelem a jednatelem společnosti AFORTI IT, s.r.o., která se pod značkou 3D Johnny věnuje fotogrammetrickému 3D skenování, 3D tisku a různým formám digitální prezentace 3D objektů. Mezi hlavní odborné zkušenosti patří oblast informačních technologií (především GIS a správa prostorových dat) a projektový management (realizace několika mezinárodních projektů pro výzkum a vývoj – FP6, FP7, eContentPlus, CIP). Od roku 2014 se věnuje možnostem využití 3D technologií, a to zejména v oblastech turistiky, kulturního dědictví a životního prostředí.

Mgr. Petra Horská, Ph.D.

Koncept GLO's – autoevaluační nástroj v rukou muzejního pedagoga

Jednou ze stěžejních profesních kompetencí muzejního pedagoga je autoevaluace dosažených výsledků v oblasti jeho muzejně-pedagogické praxe. Autoevaluace umožňuje muzejnímu pedagogovi vyhodnocovat dopad edukační činnosti na učení návštěvníků, a přináší tak evidentní důkazy o tom, co se návštěvníci v průběhu návštěvy v muzeu učí. Jedním z nástrojů, který umožňuje realizovat systematickou autoevaluaci v této oblasti, je zahraniční koncept Generic Learning Outcomes (GLO's neboli koncept tzv. obecných dosažených vzdělávacích cílů), který byl vyvinut Výzkumným centrem pro muzea a galerie na univerzitě v britském Leicesteru. Koncept GLO's se napříč britským muzejním sektorem stal významným nástrojem, který užívají tamější muzejní pedagogové k plánování a vyhodnocování edukačních programů nebo k porozumění návštěvnické zkušenosti. Příspěvek se zaměří na základní charakteristiku tohoto konceptu jako autoevaluačního nástroje určeného k sledování dosažených vzdělávacích cílů a názorně poukáže na jeho praktické využití v kontextu české muzejně-pedagogické praxe. Jinými slovy se pokusí odpovědět na otázku muzejního pedagoga: Jakým způsobem mám zjistit, co se moji návštěvníci v muzeu naučili?

Mgr. Petra Horská, Ph.D. je absolventkou Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy, kde v letech 2004–2010 studovala obor Učitelství VVP Dějepis – Základy společenských věd a v navazujícím doktorském studiu Pedagogiky na této fakultě v roce 2016 úspěšně obhájila disertační práci na téma Výukové cíle muzejní edukace jako prostředek rozvoje funkční spolupráce školy a muzea. Před nástupem na rodičovskou dovolenou (2014) pracovala v Historickém muzeu Národního muzea jako muzejní pedagog (2010–2012) a vyučovala na Střední pedagogické škole Futurum (2012–2014). Od roku 2011 vyučuje na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy předmět Spolupráce školy a muzea. Zejména zde se snaží reflektovat vlastní zkušenost muzejního pedagoga a učitele pro další rozvoj muzejní edukace v oblasti spolupráce školy a muzea. Publikovala články v několika českých periodikách (například Kultura, umění, výchova nebo Muzeum: muzejní a vlastivědná práce). Ve spolupráci s Židovským muzeem v Praze a Institutem tereziánské iniciativy byla zapojena do řešení projektu Naši nebo cizí? Z hlediska své profesní orientace se zajímá o prvky konstruktivistické pedagogiky, humanisticky orientované pojetí vzdělávání, didaktiku dějepisu a problematiku procesu muzejní edukace – zejména téma výukových cílů.

Mgr. et Mgr. Veronika Kolaříková, Pedagogická fakulta, Masarykova univerzita v Brně **Jak může muzejní pedagogika spolupracovat s oborem sociální pedagogiky** **a kde jsou jejich styčné body: příklady z praxe**

Muzejní pedagogika a sociální pedagogika jsou obory, které mohou úzce spolupracovat a vzájemně se obohacovat. Téma edukace a rozvoje kritického myšlení, kultivace osobnosti, orientace na kulturní hodnoty a význam minulosti pro život člověka, stejně jako problematika práce s místní komunitou, zájem o konstrukci identity, spolupráce se školami a mnohá další témata jsou oblastmi, které jsou v centru pozornosti obou disciplín. Cílem příspěvku je diskutovat vzájemný vztah obou disciplín a naznačit možné přínosy jejich vzájemné spolupráce, a to jak na rovině teoretické, tak praktické. Muzea jsou totiž místy, která nabízejí vhodný prostor pro praxi sociální pedagogiky a zároveň i sociální pedagogika má vzhledem ke svému zaměření muzejní pedagogice co říct. Diskutovaná problematika bude ilustrována na příkladech z praxe a pozornost bude věnována především tématu spjatosti muzea s místní komunitou a vztahu muzea ke každodennímu životu člověka (jeho návštěvníka).

Mgr. et Mgr. Veronika Kolaříková je absolventkou magisterských studií oboru sociologie na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity a oboru sociální pedagogika na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Zde také navazuje studiem doktorského studijního oboru Sociální pedagogika. V současnosti se její odborný zájem orientuje především na problematiku národní identity a její konstrukce. Dále se zajímá o tematiku muzejní edukace a širšího muzejního fenoménu. Obě témata přitom ve své vědecké činnosti propojuje.

Mgr. Jitka Králová, Regionální muzeum Mělník **Možnosti muzea v oblasti preventivních projektů.** **Zkušenosti z edukační praxe Regionálního muzea Mělník.**

Děti představují pro muzea jednu z klíčových cílových návštěvnických skupin. Právě dětská populace je nejohroženější nesčetnými sociálně patologickými jevy. Přístupy k prevenci se v souvislosti s jejich nárůstem v posledních pětadvaceti letech různí. Je předmětem zájmu příslušných ministerstev, úřadů, odborníků, zařízení, škol a rodiny. Mohou také muzea svým leckdy skrytým potenciálem přispět k co neoptimálnější realizaci preventivních projektů? Policisté, strážníci či preventisté a edukační praxe v muzeu? Příspěvek se zabývá problematikou preventivních strategií využitelných v muzejním prostředí. Na příkladu konkrétního muzea poukazuje na možnosti v praxi realizovaných preventivních aktivit.

Mgr. Jitka Králová vystudovala v magisterském studijním programu obor Sociální pedagogika na Pedagogické fakultě Univerzity Hradec Králové. Dále pak absolvovala studium k výkonu specializovaných činností v oblasti prevence sociálně patologických jevů. Po osmileté učitelské praxi na základní škole od roku 2008 pracuje jako muzejní pedagožka v Regionálním muzeu Mělník, kde usiluje o zkvalitňování muzejní edukace. Působí v Komisi pro práci s veřejností a muzejní pedagogiku AMG, v minulosti ve funkci tajemnice. Své postřehy a zkušenosti z muzejně-pedagogické praxe pravidelně prezentuje, přispívá do sborníků a periodik. Zaměřuje se na problematiku sociálně preventivních projektů v muzejní edukaci a komunikaci mezi muzeem a školním prostředím, kterou se snaží propagovat v prostředí našich kulturních institucí. Aktuálně je zapojena do projektu OP VVV – Místní akční plány rozvoje vzdělávání v ORP Mělník (místní komunita / muzeum a neformální vzdělávání).

Mgr. Monika Kudelová, Katedra historie na Filosofické fakultě Ostravské univerzity **Didaktické prostředky jako zdroj motivace v muzejní edukaci vybraných bavorských muzeí**

Cílem příspěvku je představit různé didaktické prostředky používané ve výchovně-vzdělávacích činnostech vybraných muzeí Bavorska jako významný prvek motivace žáků základních a studentů středních škol. Rozmanitost didaktických médií bude prezentována v kontextu integrálního celku konkrétních edukačních programů určených školám na příkladu tří koncepčně a tematicky odlišných muzeí. Nastíněny budou i samotné muzejně-pedagogické a prezentační koncepce. Fenomén dětského muzea, jehož podstatu edukace tvoří práce s didaktickými pomůckami, bude reprezentovat Kinder und Jugendmuseum v Mnichově. Úzkou souvislost s přírodou a tzv. přírodními artefakty jako zdrojem didaktického prostředku ozřejmí edukační program Alpského muzea v Mnichově. Příklad Textil und Industriemuseum v Augsburgu nakonec ukáže propojení průmyslové památky jako autentického exponátu a koncepce muzea s integrovanými prvky Science centra za použití funkčních strojů, originálních historických exponátů a dalších didaktických prostředků.

Mgr. Monika Kudelová po maturitě na gymnáziu absolvovala bakalářské studium na Pedagogické fakultě Ostravské univerzity v Ostravě, obor Hudební výchova – historie se zaměřením na vzdělávání a magisterské navazující studium Historie na Filosofické fakultě téže univerzity. Po magisterském studiu nastoupila na doktorské studium oboru Kulturní dějiny a nyní studuje doktorské studium, obor Didaktika dějepisu. Zaměřuje se na výchovně-vzdělávací aspekty výukových programů určených školám zejména v průmyslových muzeích a památkách. V roce 2016 absolvovala studijní výzkum v Německu, zaměřený také na muzejně-edukační programy.

Mgr. Monika Kyselá a Bc. Iva Spáčilová, Vlastivědné muzeum v Olomouci **Do výstavy společně – Inovační prvky nejen v přípravné fázi**

Cílem příspěvku je prezentovat doprovodný program k výstavě František Josef I. v Olomouci jako výsledek spolupráce edukačního oddělení Vlastivědného muzea v Olomouci s ostatními muzejními profesemi. Jednalo se o autorskou výstavu historičky VMO Mgr. Markéty Dolákové, a edukační oddělení se tak mohlo plnohodnotně zapojit do řešení koncepce výstavy již ve fázi příprav. Na základě zkušeností z vedení edukačních programů byla výstava doplněna o interaktivní prvky a obohacena specifickými úpravami textů či prostorovým řešením. Konzultace kurátorky výstavy s edukačním oddělením nepředstavovaly jedinou změnu v zaběhaném systému tvorby výstav a doprovodných programů, k dalším lze zařadit vytvoření edukačního lektorovaného programu ve spolupráci se studenty oboru muzejní pedagogiky na Univerzitě Palackého v Olomouci, zařazení pracovního listu do edukačního lektorovaného programu, nabídka samoobslužných pracovních listů pro školy s možností objednání nebo následné začlenění edukačního programu do stálé nabídky i po skončení výstavy. Mimo tyto „novinky“ byly k výstavě vytvořeny pracovní listy pro veřejnost, tematická výtvarná dílna, prezentace výstavy na sociálních sítích a jiné.

Mgr. Monika Kyselá dokončila v roce 2005 magisterský studijní program na PřF UP – Učitelství pro střední školy; aprobační předměty: biologie – geografie – ochrana životního prostředí a věnovala se pedagogické dráze. Od roku 2012 působila jako botanička ve Vlastivědném muzeu v Olomouci. Od roku 2016 pracuje ve Vlastivědném muzeu jako muzejní pedagožka a věnuje se realizaci lektorovaných programů určených pro MŠ, ZŠ, SŠ, družiny, tábory a veřejnost. Při programech ráda uplatňuje alternativní metody se zaměřením na vnitřní motivaci a uvědomění si daného problému. Dále se podílí na organizování odborných přednášek, determinačních kurzů pro pedagogy a veřejnost, realizaci výstav, samoobslužných programů, tvorby pracovních listů a soutěží k expozicím či výstavám a kulturním programům pro veřejnost.

Bc. Iva Spáčilová vystudovala v bakalářském studiu obor sociální pedagogika – Multikulturní a environmentální výchova na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Od roku 2005 zvyšovala svou kvalifikaci v oboru svého zaměstnání zaměřujícího se především na práci s dětmi v muzeu prostřednictvím akreditovaných kurzů (Animátor umění, Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci; Možnosti dramatické výchovy při realizaci průřezových témat RVP Multikulturní a Environmentální výchova, SVC Lužánky, Brno; Rozšíření profesních kompetencí budoucích a stávajících učitelů pomocí deseti nových výukových modulů, Centrum inovativního vzdělávání PdF UP v Olomouci; Tvoříme spolu – kurz pro učitele základních a speciálních škol a pracovníky muzeí a galerií, P-centrum, Olomouc atd.). Od roku 1995 pracovala ve Vlastivědném muzeu v Olomouci jako dokumentátorka přírodovědných oborů, kde roku 2005 začala prosazovat aktivní přístup k návštěvníkům muzea, zvláště školním skupinám, a připravovala a lektorovala výukové programy pro školy. Díky těmto aktivitám byla v roce 2007 ve Vlastivědném muzeu v Olomouci vytvořena nová pracovní pozice lektorky volného času, v níž působila dalších šest let. V současné době pracuje pátým rokem v edukačním oddělení muzea na pozici muzejního pedagoga.

Mgr. Hana Lamatová a Mgr. Marek Šobáň, Ph.D., Muzeum umění Olomouc **Zónové myšlení**

Edukační oddělení Muzea umění Olomouc se kromě řízeného vzdělávání zaměřuje rovněž na vytváření výstupů pro individuální návštěvníky různého věku. Jednou z možností, jak oslovit zmíněnou klientelu, je příprava tzv. aktivních a kontextuálních zón. V nich dochází k interakci mezi artefaktem a návštěvníkem bez přítomnosti muzejního pedagoga. Příspěvek představí tyto speciální prostory, které byly přichystány k rozvinutí edukačního potenciálu výstavy Šumění andělských křídel (27. 10. 2016 – 5. 3. 2017). Část prezentace se bude věnovat také vzdělávací instalaci Elementum není hra, jež vznikla jako součást doprovodného programu ke Dnům evropského dědictví (9. – 11. 9. 2016). V odborném příspěvku stručně zmíníme aktuální činnost Edukačního oddělení Muzea umění Olomouc, zařadíme popisované výstupy pro individuální návštěvníky do celkové vzdělávací nabídky muzea, představíme myšlenková východiska muzejních pedagogů pro přípravu zón a instalace a provedeme také hodnocení celé realizace.

Mgr. Hana Lamatová vystudovala Filozofickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci, obor Teorie a dějiny výtvarných umění (absolvovala v r. 2012), kde v současné době pokračuje v doktorském studijním programu. Pracovala jako kurátor výstav a mobiliárních fondů v Regionálním muzeu ve Vysokém Mýtě (2010–2015). Nyní působí na pozici lektorky v Muzeu umění Olomouc. Je aktivní členkou zapsaného spolku pro.Mejto, který se věnuje popularizaci architektury a péči o veřejný prostor.

Mgr. Marek Šobáň, Ph.D., vystudoval Pedagogickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci, obor Učitelství ČJ a VV pro II. st. ZŠ (1991–1996). Od roku 1996 pracoval jako předseda a lektor v občanském sdružení Studio Experiment – Estetika pro děti a mládež (1996–2001). V téže době také vyučoval výtvarnou výchovu na ZŠ a Moravském reálném gymnáziu v Olomouci. V Muzeu umění Olomouc působí na pozici vedoucího edukačního oddělení (od r. 2015) a lektora (od r. 2001 dodnes). V roce 2016 obhájil na Katedře výtvarné výchovy Pedagogické fakulty UP v Olomouci dizertační práci s názvem Poznávací procesy dětského návštěvníka v expozici výtvarného umění (doktorské studium v letech 2011–2016). Je členem sdružení olomouckých výtvarných pedagogů Olomoucká paleta. V současné době působí také jako externí pedagog na KVV UP v Olomouci.

Barbora Patáčíková, Kulturní centrum Bílovec **Aktuální mezinárodní trendy muzejní pedagogiky a jejich využívání v českých muzeích**

Příspěvek poskytuje podrobné informace o realizovaném výzkumu na téma Aktuální trendy muzejní pedagogiky a jejich využití v českých muzeích a galeriích. Výzkum sledoval povědomí muzejních pracovníků o mezinárodních trendech muzejní pedagogiky a způsoby, kterými se pracovníci o trendech informují. Dále se výzkum zaměřoval na nabídku edukačních programů a preferované metody a formy práce s žáky na 1. stupni základních škol. Cílem výzkumu bylo také zjistit, v čem se česká muzejní pedagogika odlišuje od zahraniční. Příspěvek přináší kompletní náhled na metody, cíle a výsledky výzkumného šetření.

Barbora Patáčíková vystudovala Gymnázium Mikuláše Koperníka v Bílovcu a v současné době dokončuje magisterské studium oboru Učitelství pro 1. stupeň základních škol na Ostravské univerzitě. Od roku 2015 pracuje v muzeu v Bílovcu, kde se podílí na tvorbě výstav a mimo jiné vytváří také edukační programy pro žáky mateřských, základních škol a také žáky gymnázia.

Mgr. Kateřina Pavlíčková, Slezské zemské muzeum **Filosofie pro děti a globální témata v muzeu**

Muzeum poskytuje jedinečnou příležitost vychovávat k myšlení v evropských a globálních souvislostech. Toto průřezové téma umožňuje připravit návštěvníky muzea na výzvy, které je čekají v životě v rychle se měnícím světě. Vede děti i dospělé k tomu, aby se stávali aktivními občany, ochotnými i schopnými přispívat k rozvoji udržitelné společnosti na lokální i globální úrovni. Termín občanství odráží filozofii aktivního přístupu a uvědomění, jak našim jednáním - pozitivně i negativně - ovlivňujeme životy ostatních. Příspěvek představí aktuální činnost muzejní pedagogiky SZM, představí myšlenková východiska a zhodnotí výsledek cyklu programů.

Mgr. Kateřina Pavlíčková vystudovala magisterský studijní obor Teorie a dějiny výtvarných umění na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. V průběhu let na mateřské dovolené studovala Montessori pedagogiku, metody Kritického myšlení (RWCT) a testovala teoretické poznatky na svých dětech. Posléze pracovala v Montessori základní škole. V současnosti se její odborný zájem ve Slezském zemském muzeu orientuje především na problematiku Globálního rozvojového vzdělávání a Filozofii pro děti a jejich edukace v muzejním prostoru. Všechna témata propojuje s historií umění.

Mgr. Petra Raisichová, Vojenský historický ústav Praha **Využití autentických příběhů v interaktivních vzdělávacích aktivitách**

Příspěvek seznamuje posluchače se dvěma vzdělávacími aktivitami VHÚ Praha, které byly pro žáky ZŠ a studenty SŠ vytvořeny k příležitosti 70. výročí konce 2. světové války. Obě hry slouží k pochopení historických momentů a umocňují emoční vnímání dějinných okamžiků prostřednictvím příběhů skutečných osob. Tajemství vojenského kufříku je interaktivní online hra zaměřená na rekonstruování příběhů československých vojáků, kteří se zapojili během 2. světové války do zahraničního či domácího odboje. Hra Zachraň letce Peřinu realizovaná v Leteckém muzeu Kbely děti seznámí s příběhem československého bojového pilota Františka Peřiny.

Mgr. Petra Raisichová od roku 2009 pracuje ve Vojenském historickém ústavu Praha na Oddělení komunikace s veřejností Odboru zahraničních aktivit, komunikace a propagace VHÚ Praha. Hlavní pracovní náplní je tvorba edukativních aktivit vztahujících se k expozicím VHÚ Praha pro žáky základních a studenty středních škol. Koordinuje vzdělávací projekt „Operace Historikon“, jehož realizace započala v roce 2011 a trvá dodnes. Projekt se neustále rozšiřuje o nové vzdělávací aktivity a postupně se realizuje i v dalších muzeích VHÚ Praha (v Leteckém muzeu Kbely a Vojenském technickém muzeu Lešany). Mezi další činnosti patří tvorba a realizace mediální politiky instituce, realizace návrhů mediálních kampaní, prezentace instituce směřující k informovanosti široké veřejnosti o kulturních a vzdělávacích akcích pořádaných VHÚ Praha, příprava a realizace agendy spojené s pořádáním vernisáží expozic a výstav.

Mgr. et Mgr. Eva Sulovská, Muzeum Novojičínka – Žerotínský zámek **Projekt „Máš pod čepicí?“**

Projekt „Máš pod čepicí?“ ke stálé expozici klobouků „Nechte na hlavě“ je primárně určen pro žáky mateřských, základních a středních škol. Prostřednictvím výtvarné soutěže inspirované historií kloboučnické výroby ve městě prezentované ve stálé expozici se žáci seznamují s historií módy a unikátní sbírkou klobouků z produkce firmy J. Hückel's Söhne, pozdějším Tonakem, a. s. Tento projekt je koncipován jako dlouhodobý, postavený na šíření osvěty našeho regionálního specifika. Projekt se uskutečnil během let 2015–2017. Během roku 2015 a 2016 navštěvovaly školy a školky edukační program. V červenci až listopadu 2016 proběhla soutěž o nejlepší návrh klobouků, který žáci nakreslili a navrhli během programu. Vítězný klobouk byl vyroben ve firmě Tonak, a. s., a bude představen na módní přehlídce u příležitosti Mezinárodního dne muzeí 18. května 2017, která bude zakončením celého projektu s vyhlášením vítěze.

Mgr. et. Mgr. Eva Sulovská v roce 2009 získala magisterský titul z Kulturních dějin na Filozofické fakultě Ostravské univerzity v Ostravě. Studium bylo zakončeno diplomovou prací na téma Přínos podnikatelské rodiny Hücklů v rozvoji kulturního života v Novém Jičíně. Během studia již pracovala v Muzeu Novojičínka jako průvodce a kurátor sbírky výtvarného umění. Během rodičovských dovolených vystudovala Učitelství pro 1. stupeň Základní školy. Diplomová práce byla na téma Muzejní pedagogika a její využití ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Po nástupu z rodičovské dovolené se stala vedoucí oddělení edukačního, výtvarného a propagačního a vytvořila komplexní celoroční program. Jednalo se o programy ke stálým expozicím, výstavám a různým událostem v roce jako jsou Velikonoce, Vánoce, Den Země a podobně. Pravidelnými akcemi se podařilo několikanásobně zvýšit návštěvnost škol na doprovodných programech. V tomto trendu pokračuje i nadále. Je aktivní také na poli výtvarného umění a kulturních dějin a je autorkou článků v muzejních periodikách v této oblasti. Organizovala také několik výstav výtvarných a kulturněhistorických.

Mgr. Anna Šubrtová a Mgr. Petr Hudec, Muzeum umění Olomouc Kunstkamera v tabletu

V rámci projektu NAKI II „Za chrám, město a vlast. Olomoucký biskup Karel z Lichtensteinu-Castelcornu uprostřed barokní Evropy“ vytvořilo edukační oddělení Muzea umění Olomouc rodinné aplikace „Sen biskupa Karla“ pro stálé expozice v Arcidiecézním muzeu Olomouc a ve II. patře Arcibiskupského zámku v Kroměříži. Jednotlicí postavou obou animovaných aplikací je právě postava biskupa Karla, jež návštěvníky provádí expozicí a vybízí je k plnění hravých úkolů v tabletu. Spoluautoři konceptu aplikací ve svém příspěvku představí pedagogická východiska pro využívání tabletů v muzejním prostředí i proces tvorby aplikace, která je svého druhu jednou z prvních vlaštovek v České republice.

Mgr. Anna Šubrtová vystudovala Filozofickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci, obor Teorie a dějiny výtvarných umění, kde v současné době pokračuje v doktorském studijním programu se zaměřením na dějiny moderní architektury. Pracuje jako lektor na Zámeckém návrší Litomyšl a je členkou autorského týmu odborně-popularizačních online databází architektury 20. století v Plzni a Litomyšli (Plzeňský a Litomyšlský architektonický manuál) a v Jihočeském kraji (Industriální topografie Jihočeského kraje). Nyní působí v Muzeu umění Olomouc na pozici lektorky projektu NAKI II Za chrám, město a vlast. Olomoucký biskup Karel z Lichtensteinu-Castelcornu uprostřed barokní Evropy.

Mgr. Petr Hudec vystudoval Cyrilometodějskou teologickou fakultu, obor Křesťanská výchova. Jako zaměstnanec Národního památkového ústavu se podílel na realizaci projektu NAKI, který vešel ve známost pod heslem Památky nás baví. V současnosti působí jako lektor odboru edukace a dalšího vzdělávání v rámci NPÚ. Zároveň pracuje pro Muzeum umění Olomouc jako lektor projektu NAKI II Za chrám, město a vlast. Olomoucký biskup Karel z Lichtensteinu-Castelcornu uprostřed barokní Evropy.

Mgr. Kateřina Tomešková, Ph.D., Muzeum Komenského v Přerově Otázky aranžmá výukových situací v hledáčku muzejního pedagoga

Příspěvek se zabývá široce pojatým tématem budování „nové kultury“ vzdělávání v našich muzeích. Jeho autorka se opírá o teorii i příklady dobré praxe a prostřednictvím převyprávění vlastní zkušenosti by ráda inspirovala muzejní pedagogy k reflektivnímu jednání a přivedla je k tvorbě didaktických analýz výuky. Do profesní výzvy k náhledu na vlastní činnost, která je „trendem“ nejen ve světě české muzejní pedagogiky, se v daném případě promítají myšlenky akademiků z pedagogické vědní oblasti, kteří dnes a denně vyzývají učitele k serióznímu nakládání se vzdělávacím obsahem. V rámci předloženého tématu se zájemcům z řad pedagogického i muzejního publika otevírá zvláštní příležitost hlouběji se zamyslet nad náročným procesem přípravy muzejně-edukační lekce, konkrétně nad otázkou vytváření žákovsky úspěšných „aranžmá“ výukových situací. Zajímá i vás, jak zajistit co nejlepší využití hodnotných vzdělávacích motivů, kterými naše muzejní expozice a výstavy doslova oplývají?

Mgr. Kateřina Tomešková, Ph.D., je zkušenou muzejní pedagožkou, která již po takřka celé desetiletí usiluje o navyšování kvality muzejní edukace, ale také o vytvoření mostu mezi teoretickou a praktickou oblastí české muzejní pedagogiky. Kromě toho, že je autorkou celé řady odborných textů uveřejněných v recenzovaných časopisech a sbornících, jí v roce 2015 vyšla odborná monografie Otevřená klenotnice poznávání a kniha Vzdělávací obsah v muzejní edukaci (Šobáňová a kol., 2015) či sborník z Kolokvia Přerov 2016 s názvem Jak pracuje tým. Kromě toho je dlouholetou členkou Komise pro práci s veřejností a muzejní pedagogiku Asociace muzeí a galerií ČR, z. s., (v letech 2013 až 2016 zastávala předsednickou funkci) a také individuální členkou Komory edukačních pracovníků RG a České sekce INSEA.

Bc. Petra Trlidová, DiS., Muzeum Komenského v Přerově Hudební prvky v edukačních programech muzea

Patří hudba a její zprostředkování jen profesionálům? Patří hudební výchova do muzea? Slyšeli jste průvodce také zpívat? Autorka běžně zařazuje hudební prvky a aktivity do edukačních programů muzea a nabídne tedy pohled podložený vlastní zkušeností. Jak na to reagují návštěvníci?

Bc. Petra Trlidová, DiS., vystudovala Sociální pedagogiku na UP v Olomouci a Evangelickou akademii v Hradci Králové. Zastává od roku 2006 pozici průvodkyně a lektorky výukových programů v Muzeu Komenského v Přerově. Pravidelně vede edukační programy z nabídky muzea pro různé věkové skupiny nejen z řad dětí, ale i dospělých či osob se specifickými potřebami. Současně pracuje i ve Středisku volného času při ZŠ J. A. K. V Přerově – Předmostí, kde vyučuje hru na Keyboard.

Mgr. Iva Vachková, Ph.D., Muzeum hlavního města Prahy Pedagogický konstruktivismus a jeho využití v muzejní pedagogice

Príspevek ve stručnosti uvede posluchače do problému konstruktivistické pedagogiky a naznačí teoretické možnosti, jak lze tuto vzdělávací teorii využít v muzejní pedagogice. Pedagogický konstruktivismus je vzdělávací teorie, podle níž je učení složitým procesem, při kterém člověk získává nové zkušenosti, porovnává je se starými a začleňuje je do vlastních struktur. Zdůrazňuje proces získávání poznatků, porozumění učivu a jeho použití v praxi. Budou uvedeny také konkrétní příklady využití pedagogického konstruktivismu při tvorbě lektorských programů MMP a případně i pracovních listů. Zastavíme se především u programů v nové expozici v domě U Zlatého prstenu.

Mgr. Iva Vachková, Ph.D., absolventka PF Ústí nad Labem (český jazyk – dějepis, 5 – 12), KVD DAMU Praha (výchovná dramatika) a ÚČD FFUK Praha (doktorské studium didaktika dějepisu). Dvacet let vyučovala na čtyřletém Gymnáziu J. A. Komenského v Novém Strašecí, nyní pracuje jako vedoucí lektorského oddělení Muzea hlavního města Prahy. Věnuje se především metodice hraní rolí ve vyučování dějepisu a od roku 2005 také muzejní pedagogice (metodiky, články, praktické semináře). Pracuje také jako lektor seminářů pro učitele s tématy dramatické výchovy a jejich aplikací ve školním vyučování (např. pro NIDV), zabývá se tvorbou metodik, pracovních listů a sešitů s historickými tématy.

Mgr. Pavla Vykoupilová, Moravské zemské muzeum v Brně Vánoce a Velikonoce 2016 na MUZEOEDU.cz

Edukační programy muzeí a galerií pro cílové skupiny předškolního a základního vzdělávání s tématy Vánoce a Velikonoce prezentované v roce 2016 na centrálním webovém portálu Muzeoedu.cz.

Príspevek shrnuje nabídku edukačních a dalších programů s vánoční a velikonoční tematikou v muzeích a galeriích z hlediska obsahového zaměření a použitých didaktických metod, jeho návaznosti jak na muzejní výstavy, tak na rámcové vzdělávací programy. Uvede inspirativní příklady způsobu uchopení vánoční a velikonoční tematiky v muzeích a galeriích.

Mgr. Pavla Vykoupilová vystudovala magisterský studijní obor Český jazyk a literatura a Výtvarná výchova na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Po ukončení vysoké školy učila na několika brněnských základních a středních školách, poté pracovala jako lektorka v Dětském muzeu Moravského zemského muzea. Od roku 2009 působí v Metodickém centru muzejní pedagogiky. Specializuje se na pilotní edukační projekty pro znevýhodněné návštěvníky. Zajišťuje administraci webového portálu MUZEOEDU.

Mgr. Michaela Zálešáková, Masarykovo muzeum v Hodoníně Možnosti a příklady prezentace tradiční rukodělné výroby

Príspevek představuje práci Regionálního pracoviště pro lidovou kulturu Jihomoravského kraje Masarykova muzea v Hodoníně. Jako jeden z hlavních prezentačních počínů Regionálního pracoviště je příprava nominací na ocenění Mistra tradiční rukodělné výroby, udílené Jihomoravským krajem. Tento titul byl zřízen jako forma veřejného uznání a podpory osobám, které ovládají znalosti a dovednosti tradiční rukodělné výroby, prezentují je a předávají toto umění dalším generacím. Nositelé titulu mohou být dále nominováni na ocenění Nositel tradice lidových řemesel České republiky. Součástí popularizace tradiční rukodělné výroby v Jihomoravském kraji je také příprava výstav prací všech doposud v Jihomoravském kraji oceněných řemeslníků a výrobců a předváděcí akce řemesel, které pravidelně připravují pobočky Masarykova muzea v Hodoníně ať již ve vánočním či velikonočním období nebo jako doprovodný program k výstavám. U zrodu Regionálního pracoviště byla Mgr. Tatjana Martonová, dlouholetá etnografka Vlastivědného muzea Kyjov a bývalá ředitelka Masarykova muzea v Hodoníně, která je i autorkou aktuální výstavy věnované tradiční rukodělné výrobě Jihomoravského kraje „Nositelé tradic“.

Mgr. Michaela Zálešáková v roce 2011 získala magisterský titul z muzeologie a evropské etnologie na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Diplomová práce byla zaměřena na návrh projektu ekomuzea. Po studiích a skončení rodičovských dovolených nastoupila v roce 2012 do Masarykova muzea v Hodoníně p. o. jako muzejní pedagog. Po roce přestoupila na stejnou pozici do jedné z poboček Slovanského hradiště v Mikulčicích, kde se jí podařilo několikanásobně zvýšit návštěvnost škol na doprovodných programech. Tímto uzavřela své působení muzejního pedagoga a v roce 2016 přestoupila do další pobočky – Vlastivědného muzea v Kyjově, tentokrát již jako etnograf Regionálního pracoviště pro lidovou kulturu Jihomoravského kraje Masarykova muzea v Hodoníně.

Bc. Tereza Žbáňková, DiS., Národní muzeum – Náprstkovo muzeum asijských, afrických a amerických kultur

Přízpůsobení výstavy „Země černých faraonů“ rodinám s dětmi

Příspěvek se zabývá podporou rodinného učení a vzdělávání v muzeu, výchovně-vzdělávací rolí rodiny v oblasti trávení volného času a jejich specifík jako návštěvnické skupiny muzeí. Úzce se zaměří na možnosti přizpůsobení výstav či expozic rodinám s dětmi za účelem podpory rodinného učení formou zábavně-vzdělávacích prvků a motivace k dalším návštěvám muzea, a to na příkladu vybrané výstavy v Náprstkově muzeu.

Bc. Tereza Žbáňková, DiS., absolvovala Vyšší odbornou školu informačních služeb obor Služby muzeí a galerií a v současné době studuje Muzeologii na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Od roku 2011 působí v Národním muzeu – Náprstkově muzeu, kde vystřídala několik pracovních pozic. Nyní pracuje jako vedoucí Oddělení práce s veřejností a marketingu a zabývá se zprostředkováváním mimoevropských kultur široké veřejnosti a tvorbou doprovodných programů pro různé cílové skupiny návštěvníků.

Projekt je uskutečněn ve spolupráci s Asociací muzeí a galerií České republiky, z. s., a s finanční podporou Ministerstva kultury ČR.

